

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 265/08-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. septembra 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza o sťažnosti JUDr. D. V., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. V., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1 K 21/2007-110 z 20. mája 2008 takto

r o z h o d o l :

Základné právo JUDr. D. V. podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1 K 21/2007-110 z 20. mája 2008 p o r u š e n é n e b o l o .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2008 doručená sťažnosť JUDr. D. V., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. F. V., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 K 21/2007-110 z 20. mája 2008.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla:

«Uznesením číslo konania: 1K 21/2007-110, identifikačné číslo spisu: 6107220849 zo dňa 20. 05. 2008 Okresného súdu v Banskej Bystrici v právnej veci vyhláseného konkurzu na majetok úpadcu A., a. s. v „konkurze“, L., bola priznaná správcovi JUDr. D. V., B., paušálna odmena za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov v sume 200 000,- Sk. V odôvodnení uznesenia okrem iného súd uviedol, že správkyňa konkurznej podstaty vyúčtovala sumu 200 000,- Sk, ktorú zvýšila o 19% dane z pridanej hodnoty. Súd nepriznal správkyňi konkurznej podstaty zvýšenie odmeny o daň z pridanej hodnoty i napriek tomu, že správkyňa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty. Nepriznanie DPH zdôvodnil tým, že podľa ust. § 10 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. ak je správca alebo predbežný správca platiteľom dane z pridanej hodnoty, jeho odmena podľa tejto vyhlášky sa nezvyšuje o daň z pridanej hodnoty. Voči vyššie označenému uzneseniu nie je odvolanie prípustné, o čom súd účastníkov poučil v tomto rozhodnutí.

Dôkaz – uznesenie OS v Banskej Bystrici č. k. 1K 21/2007-110 zo dňa 20. 05. 2008.

V zmysle ust. § 198 ods. 1 posledná veta zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov nie je prípustné dovolanie ani mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona...»

Sťažovateľka argumentuje tým, že:

„V uznesení o priznaní paušálnej odmeny súd len poukázal na ust. § 10 vyhl. č. 665/2005 Z. z. a vôbec sa nevysporiadal s otázkou dane z pridanej hodnoty v zmysle zák. č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v platnom znení, hoci správkyňa konkurznej podstaty preukázala, že je platiteľom tejto dane v zmysle zákona. Súd bez toho, aby sa bol zaoberal konkrétnou konštrukciou dane z pridanej hodnoty ako takou, rozhodol len izolovane, vytrhnutím z kontextu o tomto nároku len z hľadiska vykonávacieho predpisu upravujúceho odmenu správcu konkurznej podstaty a zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Uvedeným rozhodnutím súdu bolo porušené právo na spravodlivý proces podľa č. 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo vlastníť majetok a základné právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR. Súdu pri rozhodovaní muselo byť jasné, že pri právnom posudzovaní veci dochádza k stretu (kolízii) dvoch noriem „jednoduchého práva“. Na jednej strane z hypotézy právnej plynúcej zo zákonnej konštrukcie DPH (ako sa rozvádza nižšie) právo pripočítať k plneniu za dodanie služby 19% DPH a na druhej strane hypotézu právnej normy nižšej právnej sily – vyhlášky podľa ktorej sa odmena správcu konkurznej podstaty o 19% nezvyšuje.“

Sťažovateľka ďalej uvádza, že:

„Vyhláška 665/2005 Z. z. v platnom znení v súčasnosti obsahuje špeciálnu úpravu ust. § 10 tak, že ak je správca alebo predbežný správca platiteľom dane z pridanej hodnoty, jeho odmena podľa tejto vyhlášky sa nezvyšuje o daň z pridanej hodnoty. Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v ust. § 22 ods. 1 uvádza, že základom dane pri dodaní služby je všetko, čo tvorí protihodnotu, ktorú dodávateľ prijal alebo má prijať od príjemcu plnenia alebo od inej osoby za dodanie služby zníženú o daň.“

Podľa sťažovateľky «Súd neskúmal ukrátenie správkyne pri nepriznaní odmeny s DPH vo vzťahu k jednostrannému nepriznaniu takéhoto práva, hoci podľa zákona o dani z pridanej hodnoty je s odmenou za výkon takejto ekonomickej činnosti spojená povinnosť takúto daň odvieť. Z hľadiska posudzovania veci podľa prirodzeného práva v tomto vzťahu absentuje hlboko presvedčivé odôvodnenie, prečo správkyňa je v režime platenia DPH

povinná túto daň odvieť a v režime vyúčtovania a získania odmeny podľa cenového predpisu si k odmene nemôže vyúčtovať aj DPH len preto, že konkrétny vykonávací predpis to neumožňuje. Takáto interpretácia je v extrémnom rozpore s princípom spravodlivosti a ide o prejav hrubého formalizmu pri posudzovaní tohto vzťahu, čo by malo zakladať dotknutie na základnom práve vlastníť majetok a práve na ochranu takéhoto majetku. V odôvodnení súdu nie je zmienka o tom, prečo konštrukcia celej dane, ako ju vyššie rozvádzam, nie je tým postupom, ktorý takéto vyúčtovanie odmeny aj s DPH upravuje a umožňuje. Nerovnováha v odôvodnení práv a povinností sťažovateľky bez komplexného posudzovania platným právom, ktorý je súčasťou právneho poriadku tak, ako to robí súd, vyvoláva takú nespravodlivosť, ktorá pri nesprávnej právnej úprave vo vykonávacom predpise nemôže byť akceptovaná.

Zároveň ako sťažovateľka poukazujem aj na Smernicu rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, ktorá je nadradená nad slovenské právne normy. Slovenská republika prebrala tento právny akt Európskeho spoločenstva a v nadväznosti na túto smernicu upravila aj zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty. Zákon o dani z pridanej hodnoty v ust. § 2 ods. 1 písm. b) určuje, že predmetom dane z pridanej hodnoty je poskytovanie služby za protihodnotu v tuzemsku uskutočňované zdaniteľnou osobou. Podľa ust. § 3 ods. 1 tohto zákona zdaniteľnou osobou je každá osoba, ktorá vykonáva nezávisle akúkoľvek ekonomickú činnosť bez ohľadu na účel alebo výsledok činnosti, pričom pod ekonomickou činnosťou sa... rozumie každá činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem. Zákon v ust. § 3 ods. 3 aj negatívne vymedzuje, čo sa nepovažuje za nezávislé vykonávanie činnosti avšak činnosť správcu tam nespadá. Zákon taktiež činnosť správcu neoslobodzuje od platenia dane, pretože táto činnosť nie je uvedená v taxatívne vymenovaných činnostiach v ust. § 28 až § 48 zákona, ktoré sú oslobodené od platenia dane. Ministerstvo spravodlivosti pri prijímaní vyhlášky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii nerešpektovalo zákon o dani z pridanej hodnoty, ale ani túto smernicu Európskeho spoločenstva a nerešpektoval to ani zákonodarca pri tvorbe tejto vyhlášky, keď prijal ust. § 10 v nasledovnom znení: „Ak je správca alebo predbežný správca platiteľom dane z pridanej hodnoty, jeho odmena podľa tejto vyhlášky sa nezvyšuje o daň z pridanej hodnoty.“ Okresný súd ak sa nevedel vysporiadať s otázkou: „či k odmene správcu sa

pripočítava daň z pridanej hodnoty“ vzhľadom na zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty a vyhlášku č. 665/2005 Z. z., kde je konflikt medzi ustanovením vyhlášky a zákona, ktorý je upravený podľa predpisu EU, mal súd aplikovať predpis EU. Ak to takto súd neurobil, bolo jeho povinnosťou v zmysle článku 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva predložiť Európskemu Súdnemu Dvoru žiadosť o rozhodnutie o predbežnej otázke, a to „či k odmene správcu sa pripočítava daň z pridanej hodnoty, ak správca je platiteľom dane z pridanej hodnoty“, pretože proti jeho rozhodnutiu nie je možný riadny opravný prostriedok. ...

Vzhľadom na uvedené došlo podľa názoru sťažovateľky nie len k porušeniu základného práva vlastniť majetok a základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ale aj k porušeniu čl. 1 ods. 1 Ústavy SR.»

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

«1. Okresný súd v Banskej Bystrici uznesením číslo konania: 1K 21/2007-110, identifikačné číslo spisu: 6107220849 zo dňa 20. 05. 2008 porušil základné právo sťažovateľky JUDr. D. V. – advokátky, B., správkyne konkurznej podstaty úpadcu A., a. s. v „konkurze“, L., do 07. 04. 2008 vlastniť majetok a základné právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR.

2. Okresný súd v Banskej Bystrici uznesením číslo konania: 1K 21/2007-110, identifikačné číslo spisu: 6107220849 zo dňa 20. 05. 2008 porušil základné právo sťažovateľky JUDr. D. V. – advokátky, B., správkyne konkurznej podstaty úpadcu A., a. s. v „konkurze“, L., do 07. 04. 2008 na spravodlivý proces (na spravodlivé súdne konanie) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Okresný súd v Banskej Bystrici číslo konania: 1K 21/2007-110, identifikačné číslo spisu: 6107220849 zo dňa 20. 05. 2008 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľke JUDr. D. V. – advokátke, B., správkyne konkurznej podstaty úpadcu A., a. s. v „konkurze“, L., do 07. 04. 2008 priznáva náhradu trov právneho zastupovania

v sume 6 708, - Sk (slovom šesťtisíc sedemstoosem slovenských korún), ktorú je Okresný súd v Banskej Bystrici povinný vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. F. V., vedený v T., a. s., číslo účtu:... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.»

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a uznesením č. k. IV. ÚS 265/08-13 z 3. septembra 2008 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 22. septembra 2008 právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a predsedu okresného súdu súčasne vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Právny zástupca sťažovateľky v odpovedi na výzvu ústavného súdu oznámil listom zo 7. októbra 2008 (doručeným ústavnému súdu 13. októbra 2008), že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti sťažovateľky z 30. septembra 2008 (sp. zn. Spr 4034/2008) doručenom ústavnému súdu 6. októbra 2008 okrem iného uviedol:

«Na základe Vašej žiadosti z 22. 09. 2008 Vám Okresný súd Banská Bystrica uvádza, že podanie – vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu A., a. s., „v konkurze“, so sídlom L., bolo zaevidované 24. 10. 2007 pod sp. zn. 1K 21/2007.

Podľa vyjadrenia vyššieho súdneho úradníka Mgr. A., povereného vybavovaním uvedeného konania, súd uznesením č. k. 1K 21/2007-110 zo dňa 20. 05. 2008 priznal správcovi konkurznej podstaty JUDr. D. V. odmenu za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov v sume 200.000,- Sk, v zmysle § 43 ods. 1 ZKR a v zmysle § 12 ods. 2 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. Súd správcovi nepriznal 19% DPH z odmeny správcu s poukazom na § 10 vyhlášky č. 665/2005 Z. z.

Zároveň poukazuje na uznesenia tunajšieho súdu č. k. 1K 9/2006–90 zo dňa 07. 06. 2006 a č. k. 1 K 22/2006–247 zo dňa 09. 05. 2007, kde súd tiež nepriznal 19 % DPH z odmeny tomu istému správcovi. Správca sa odvolal a v oboch prípadoch Krajský súd v Banskej Bystrici potvrdil uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica pod č. k. 41 CoKR 1/2007–256 zo dňa 29. 06. 2007 a 25 CoKR 2/2008–169 z 05. 06. 2007.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto súhlasím s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právne posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 335/06, I. ÚS 382/06).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. To platí aj pre výklad a používanie procesnoprávných predpisov (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), ktoré upravujú podmienky konania.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé prejednanie svojej záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 1 K 21/2007-110 z 20. mája 2008. Argumentuje tým, že právnym základom pre rozhodovanie okresného súdu je vzhľadom na zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o dani z pridanej hodnoty“), ako aj Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (ďalej len „Smernica“), ktorá „je nadradená nad slovenské právne normy“. Vychádza z toho, že Slovenská republika prebrala tento právny akt Európskeho spoločenstva a v nadväznosti na túto smernicu upravila aj zákon o dani z pridanej hodnoty, a preto odmenu treba vyplatiť v celom zákonom upravenom rozsahu vrátane dane z pridanej hodnoty, ak účastník zo sumy priznanej odmeny je povinný podľa platného zákona o dani z pridanej hodnoty zaplatiť túto daň.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok, a súčasne ustanovuje, že vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnakú zákonnú ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná.

Podľa § 2 ods. 1 písm. b) zákona o dani z pridanej hodnoty zdaniteľným plnením (daňou z pridanej hodnoty) je poskytovanie služieb za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o dani z pridanej hodnoty osobou podliehajúcou dani z pridanej hodnoty je každá osoba, ktorá vykonáva nezávisle akúkoľvek ekonomickú činnosť podľa odseku 2 citovaného zákona bez ohľadu na účel alebo výsledky tejto činnosti.

Podľa § 9 ods. 1 písm. d) zákona o dani z pridanej hodnoty je služba dodaná na základe poverenia alebo rozhodnutia vydaného štátnym orgánom alebo na základe zákona.

Okresný súd pri rozhodovaní o návrhu správkyne konkurznej podstaty (sťažovateľky) na priznanie paušálnej odmeny za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov ako právny základ aplikoval zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), a to všeobecné ustanovenie § 43 uvedeného zákona o odmene správcu konkurznej podstaty, ako aj príslušné ustanovenia vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 665/2005 Z. z.“). V § 10 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. sa uvádza, že *„ak je správca platiteľom dane z pridanej hodnoty, jeho odmena podľa tejto vyhlášky sa nezvyšuje o daň z pridanej hodnoty“*.

Napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 1 K 21/2007-110 z 20. mája 2008, ktorým tento súd rozhodol, že priznáva správcovi (sťažovateľke) paušálnu odmenu za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov v sume 200 000 Sk, je podľa sťažovateľky nepresvedčivo odôvodnené, v rozpore s princípom spravodlivosti a znamená hrubú diskrimináciu správcu konkurznej podstaty pred zákonom. Diskrimináciu pritom vidí v tom, že na jednej strane správca konkurznej podstaty podľa zákona o dani z pridanej hodnoty

musí platiť štátu daň, zatiaľ čo podľa § 10 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. sa odmena správcu konkurznej podstaty nezvyšuje o daň z pridanej hodnoty.

Okresný súd v napadnutom uznesení vyslovil tento právny názor:

„Návrhom zo dňa 30. 04. 2008 sa správca domáhal, aby mu súd priznal paušálnu odmenu za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov v sume 200.000,- Sk, DPH z odmeny správcu 19% v sume 38.000,- Sk a hotové výdavky v sume 7.442,- Sk.

Podľa § 10 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. ak je správca alebo predbežný správca platiteľom dane z pridanej hodnoty, jeho odmena podľa tejto vyhlášky sa nezvyšuje o daň z pridanej hodnoty.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, riadne plnenie správcovských povinností a vzhľadom na skutočnosť, že súpisová hodnota majetku úpadcu presahuje 3.000.000,- Sk, súd rozhodol o paušálnej odmene správcu za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov v sume 200.000,-Sk, tak ako to ustanovuje § 12 ods. 2 písm. c/ vyhlášky.

Súd odvolanému správcovi nepriznal v zmysle § 10 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. 19 % DPH z odmeny vo výške 38.000,- Sk a v zmysle § 43 ods. 1 ZKR, podľa ktorého správca má nárok len na paušálnu odmenu a nie hotové výdavky, ktoré sú pohľadávkou proti podstate vo výške 7.442,- Sk.“

Z hľadiska zákona o dani z pridanej hodnoty platného a účinného v čase rozhodovania okresného súdu (k 20. máju 2008) niet pochybností o tom, že správkyňa konkurznej podstaty bola zdaniteľnou osobou (§ 3 ods. 1), ani o skutočnosti, čo tvorilo základ dane z pridanej hodnoty podľa § 22 ods. 1 tohto zákona.

Vychádzajúc zo zmyslu a účelu inštitútu dane z pridanej hodnoty upraveného v zákone o dani z pridanej hodnoty, Smernice a z hierarchického usporiadania právnych noriem podľa stupňa ich právnej sily a v nadväznosti na to aj stupeň a prioritu ich všeobecnej záväznosti, ako aj zo zásady prednosti aplikovania právnej normy vyššieho stupňa právnej sily pred nižšími IV. senát dospel k právnemu názoru, že:

„ak správca konkurznej podstaty bol v čase rozhodovania súdu podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení platnom a účinnom v čase tohto

rozhodovania zdaniteľnou osobou, potom otázku, či sa k odmene správcu pripočítava daň z pridanej hodnoty (napriek tomu, že vyhláška jednoznačne ustanovuje, že sa odmena o daň z pridanej hodnoty nezvyšuje alebo túto otázku vôbec neupravuje), treba riešiť spôsobom, ktorý je v súlade so zmyslom a účelom inštitútu dane z pridanej hodnoty upraveným tak v zákone č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, ako aj v Smernici Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, a v súlade s hierarchickým usporiadaním právnych noriem podľa stupňa ich právnej sily, teda v súlade so zásadou prednostnej aplikácie právnej normy vyššieho stupňa právnej sily pred právnou normou nižšieho stupňa právnej sily. Ak konajúci súd takto nepostupuje, dopustí sa tým porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v spojitosti s nimi aj porušenia základného práva garantovaného v čl. 20 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky.“

Išlo o právny názor odlišný od už vysloveného právneho názoru ústavného súdu v uznesení č. k. I. ÚS 139/08-9 z 29. apríla 2008, podľa ktorého prvý senát ústavného súdu v druhovo rovnakej veci sťažnosť sťažovateľky odmietol s týmto odôvodnením:

«Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. I M Obdo V 5/2006 z 28. júna 2007 v dôsledku nedostatočného odôvodnenia tohto rozhodnutia, ktoré je podľa nej arbitrárne, nepresvedčivé a formálne a obsahuje nesprávnu interpretáciu príslušných zákonných ustanovení najvyšším súdom.

Vzhľadom na to, že uvedené námietky sťažovateľky sa týkajú problému vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov, ústavný súd považuje za potrebné v tejto súvislosti pripomenúť, že z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nepreskúmava námietky porušenia tých práv, ktoré sa fyzickým a právnickým osobám ustanovujú napr. Občianskym súdnym poriadkom, ak namietané porušenie práva nemôže znamenať porušenie základného práva alebo slobody zaručených ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01). ...

O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu posúdenie „nároku“ uplatneného sťažovateľkou najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje (*mutatis mutandis* IV. ÚS 222/04).

Ústavný súd teda nezistil taký výklad ustanovení citovaných v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu a ich uplatnenie vo veci sťažovateľky, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, arbitrárnosti názoru alebo svojvôli najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. Preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka nenamietala, že by v konaní pred najvyšším súdom nemohla riadne uplatniť svoje návrhy alebo sa vyjadriť k návrhom (vyjadreniam) druhého účastníka

konania, alebo že by boli inak porušené základné princípy práva na spravodlivé súdne konanie.»

Vzhľadom na uvedené predložil IV. senát návrh na zjednotenie odlišných právnych názorov podľa § 6 zákona o ústavnom súde plénu ústavného súdu.

Plénum ústavného súdu prerokovalo právne názory I. senátu a IV. senátu ústavného súdu v označených veciach. Následne plénum ústavného súdu navrhované stanovisko štvrtého senátu zamietlo (čl. 131 ods. 1 posledná veta ústavy).

V nadväznosti na uznesenie pléna sp. zn. PLz. ÚS 3/09 z 9. septembra 2009 ústavný súd sťažnosti sťažovateľky nevyhovel (§ 6 zákona o ústavnom súde).

Na základe tejto skutočnosti bolo potom už bez právneho významu rozhodovať o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2009